

Vier je
SPONSORDAG!

- HAÏTI -

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1 WERELDORIENTATIE	5
2 BIJBELLES	7
3 TAAL	11
4 MUZIEK	14
5 HANDVAARDIGHEID	15
6 SPORT EN SPEL	16
EXTRA LESIDEEEN	20
BIJLAGEN	21

INLEIDING

Beste leerkracht,

U sponsort met uw school of klas één of meerdere kinderen via Woord en Daad. Daar willen we u allereerst hartelijk voor bedanken! Door uw sponsoring krijgen kinderen, die opgroeien in grote armoede, weer perspectief en zicht op een hoopvolle toekomst.

Het is vaak een hele uitdaging om uw leerlingen doorlopend betrokken te houden bij uw sponsorkind(eren). Deze lessen willen u daarbij ondersteunen. Door een ochtend of middag speciaal (het land van) uw sponsorkind in het zonnetje te zetten, hopen we de verbinding te versterken. Voor u ligt daarom een aantal lessen over werkl landen van Woord en Daad, geschikt om een speciale sponsordag te houden.

De lessen zijn globale opzetten waar u zelf verdieping of vereenvoudiging kunt toepassen om het toe te spitsen voor uw groep. U kunt alle lessen geven, of een gedeelte hiervan. Naast de algemene lessen is er per land een korte intro PowerPoint toegevoegd die gebruikt kan worden tijdens de les wereldoriëntatie.

- Meer informatie over de landen waar Woord en Daad werkt kunt u hier vinden: www.woordendaad.nl/waaraan-wij-werken
- Meer informatie over de onderwijsprojecten in de verschillende landen vindt u hier: www.woordendaad.nl/onderwijs/

Als daar behoefte aan is, komen wij daarnaast op een later moment graag zelf vertellen over het land, de mogelijkheden voor onderwijs enzovoort. Onze collega's stemmen de voorlichting af op het niveau van de groep, dus voor groep 1-8 geschikt. Meer informatie of het aanvragen van een presentatie kan via presentatie@woordendaad.nl.

We waarderen het erg als u, nadat u (een gedeelte van) de lessen gegeven hebt, ook daadwerkelijk in actie komt met uw leerlingen. Er is voor de projecten en programma's van Woord en Daad voor goed christelijk onderwijs wereldwijd, jaarlijks een groot bedrag nodig. Maak gebruik van onze gratis kant en klare actiematerialen zoals de klus- en muntkaart, de bouwplaat, de sponsorlijst en laat u inspireren door onze actietips. Meer informatie over onze projecten: www.woordendaad.nl/projecten. Aanvragen van materiaal kan via info@woordendaad.nl.

Geld kan overgemaakt worden naar Stichting Woord en Daad te Gorinchem, IBAN: NL64RABO 0385487088, o.v.v. de schoolnaam en plaats of gebruik het actiegeld om het sponsorgeld voor uw sponsorkind(eren) sneller te sparen.

We wensen u veel plezier toe met het gebruik van de lessen en mogelijk het organiseren van een actie voor Woord en Daad. Wij vinden het erg leuk om te horen wat u van de lessen vond.

Heel veel succes!

Team Basisscholen

Ineke, Lisette en Willemien

UITLEG SYMBOLEN

Om de handleiding overzichtelijk te houden is er gewerkt met verschillende symbolen. Hieronder zijn de symbolen uitgelegd met betekenis:

Symbool	Betekenis
	Gesprek en uitleg
	Opdracht voor de leerlingen
	Interactief spel of puzzel
	Creatieve opdracht
	Het kijken van een filmpje
	Activiteit

1 WERELDORIËNTATIE

Start na de dagopening direct met de les wereldoriëntatie. Dit vormt namelijk de basis voor heel de dag. De leerlingen bouwen bij de andere lessen voort op datgene wat hier geleerd is. De leerlingen zijn tijdens deze les voornamelijk aan het luisteren en kijken.

DOEL

De leerlingen weten wat de belangrijkste kenmerken van het gekozen land. Hierbij komen de volgende aspecten aan bod: vlag, taal, cultuur, godsdienst en het landschap, onderwijs.

LESDUUR: 45 minuten

BENODIGHEDEN:

- PowerPoint presentatie Haïti

Intro

Onderbouw: Vertel de leerlingen dat ze in een vliegtuig stappen en naar het gekozen land vliegen zet eventueel de stoelen in busvorm, om een vliegtuig na te bootsen. Neem samen een paar bochten en hobbels, stijgt en daalt, en kom in de stemming van de verre reis.

Midden-/bovenbouw: Maak op het bord een groot woordweb. Binnen in het web komt het land: Haïti. Vraag de leerlingen om de beurt om iets op te schrijven. Waar denken ze aan? Probeer het woordweb zo ver mogelijk uit te breiden.

Zoek het land op via Google Earth. Wat valt kinderen op?

Laat het volkslied horen > YouTube, zoekwoord: Haïti, of zie PowerPoint.

Kern

Laat de PowerPoint presentatie zien. Vertel allereerst heel kort informatie over het land. Deze informatie is o.a. te vinden op www.woordendaad.nl/waaraan-wij-werken/Haïti. Kijk ook eens op www.landenweb.nl. Vertel iets over het aantal inwoners en waar het land op de wereldkaart ligt.

Denk bij het bespreken vooral aan de cultuur, godsdienst en het landschap.

Sluit af met een stukje over het onderwijs in het land. Info over het christelijk onderwijs per land via Woord en Daad is te vinden op www.woordendaad.nl/onderwijs/ en dan doorklikken naar Haïti.

Afsluiting

Kijk als afsluiting terug naar het woordweb wat aan het begin van de les gemaakt is. Komen de dingen overeen die daarin zijn opgeschreven met wat in de les aan de orde gekomen is? Vraag de leerlingen nu een leerdoel op te schrijven voor deze dag. Wat willen zij nog meer te weten komen over het land? Schrijf dit op een groot vel en hang dit voor in de klas op.

Websites

Op een site als www.schooltv.nl of www.samsam.net zijn via de zoekfunctie vaak korte, informatieve filmpjes per land te vinden. Check altijd wel eerst even of het bij het niveau van uw leerlingen en de identiteit van uw school past.

2 BIJBELLES

GELIJKENIS VAN DE BARMHARTIGE SAMARITAAN

Lukas 10:25-37

DOEL

- De kinderen weten wie hun naaste is en hoe ze met hun naaste om moeten gaan.
- De kinderen denken na over de manier hoe zij hun naaste (dichtbij en ver weg, in oorlogs- en geweldsgebieden, of gebieden van grote armoede) kunnen helpen.
- De kinderen leren dat het in dit leven gaat om wat jij doet, niet om wie je bent of wie de ander is.

LESDUUR: 45 minuten

BENODIGHEDEN:

- Bijbel

VERWERKING:

- kleurplaat, zie blz. 22

Bordschets

Voor wie ben ik een naaste?

Achtergrondinformatie

Het spreken in gelijkenissen (parabels) was voor Jezus een volkomen natuurlijke manier van spreken, en was kenmerkend van zijn stijl van leren. Aan het begin van het Evangelie naar Markus – nadat Jezus maar net begonnen was met zijn bediening – staat dat Jezus ‘alleen in gelijkenissen tot het sprak’. Het moet ons duidelijk zijn dat, wanneer we het denken van Jezus zelf willen begrijpen, we geen beter studieobject kunnen vinden dan zijn gelijkenissen. Wij mogen deze gelijkenissen bestuderen met een open verstand en hart - open om te leren en open om vreugde toe te laten.

Intro

We gaan luisteren naar een verhaal wat Jezus zelf heeft verteld. Ook wij kunnen wat leren van dit verhaal. Het gaat over een man die langs de kant van de weg ligt. Hij is overvallen door rovers en heeft hulp nodig. Zou iemand hem willen helpen? Nee, niet iedereen.

Brugzin

Je hoort in deze vertelling dat een wetgeleerde aan Jezus vraagt wie zijn naaste is. Aan het einde van de vertelling vraag ik of jullie weten wie jouw naaste is, maar ook voor wie jij een naaste kan zijn.

Vertelling

Er komt een man naar Jezus toe, een wetgeleerde. Hij wil Jezus iets vragen, een lastige en

gemene vraag. Hij wil Jezus verzoeken. Hij vraagt: 'Jezus, wat moet ik doen om in de hemel te komen? De wetgeleerde vraagt dit niet omdat hij het niet weet, maar hij wil kijken of Jezus wel echt iets weet.

Jezus antwoordt hem en zegt: 'Wat staat er in de wet geschreven?' Jezus maakt er een leergesprek van. Iedereen kan in de Bijbel lezen hoe je moet leven en lief hebben. De wetgeleerde weet dit erg goed.

De man antwoordt en zegt: 'Hebt de Heere uw God lief met heel uw hart en ziel, met al uw krachten en verstand. En houd ook van je naaste net zo veel als van jezelf'. Toen zei Jezus: 'Je hebt goed geantwoord. Doe dat, en u zult leven'. Maar juist daar had de man nog een vraag over. 'Jezus, wie is mijn naaste?' Over wie je naaste was waren nog best wat discussies. Naaste betekend oorspronkelijk iemand met wie je omgang hebt. Meestal werden geloofsgenoten hier onder gerekend. Maar Jezus gaat deze discussie helemaal niet aan. Hij neemt als voorbeeld een onbesneden Samaritaan die zijn hart volgt en zijn volle plicht doet. Als antwoord geeft Jezus een verhaal. Voor mensen is het soms moeilijk om echt lief te hebben, Jezus probeert ons kracht te geven door een gelijkenis te vertellen.

Er was eens een man die ging op reis van Jeruzalem naar Jericho. De weg van Jeruzalem naar Jericho is een lange weg 27 kilometer. Op maar een enkel stuk is de weg steil en rotsachtig, een ideale plek voor de rovers. De weg waar hij over moest was erg stil en verlaten. Er waren rosten en in het gebied wonen geen mensen. Terwijl hij langs de kale heuvels en de grote rotsblokken liep kwamen er van achter de struiken ineens rovers op hem af met stokken. Ze sloegen hem bont en blauw, pakte al zijn spullen af en gingen weer weg. Ze lieten hem half dood liggen.

De man kon niets doen en lag daar op de weg. Maar na een poosje hoorde hij voetstappen. Toen de voetstappen wat dichterbij kwamen en hij even opkeek zag hij dat het een priester was. De man dacht, die zal mij vast wel helpen. Maar wat gebeurt er nu? De priester ziet de man wel liggen op de grond, hij ziet ook dat de gewonde man hulp nodig heeft. Maar hij gaat snel aan de andere kant van de weg lopen en gaat er snel voorbij. De gewonde man blijft liggen in de brandende zon. Zou er nog iemand anders langs komen? Zou er nog iemand zijn die hem komt helpen?

Na een tijdje hoort hij weer voetstappen. Ze komen steeds dichterbij. De man kijkt even op en ziet dat er een Leviet aan komt. Een leviet werkt ook in de tempel. Iemand die in de tempel werkt zal hem vast wel helpen. Maar nee, ook de Leviet ziet de gewonde man liggen maar loopt er met een grote boog omheen en gaat ook verder zonder te helpen. Toevallig komt er dan een priester langs. Maar het is niet zo toevallig dat Jezus juist voor deze twee mensen koos. De priester en de leviet hoef je niet te vragen wie hun naaste zijn, zij zullen toch wel helpen?! Daar ligt hij, wat heeft hij een pijn. Zou er nog iemand langs komen, zou er nog iemand zijn die hem komt helpen? Hij ligt er al zo'n tijd.

Na een poosje hoort hij weer voetstappen. Hij kijkt op en ziet een man op een ezel. Als de voetstappen dichterbij komen kijkt hij nog een keertje op om te kijken wie er aan komt. O, wat

schrikt hij. Het is een Samaritaan, een vijand van hem. Die zal hem vast niet helpen, hij zal hem vast uitlachen.

Maar kijk eens, wat gebeurt er nu. De ezel stopt en de Samaritaan stapt af. De man knielt bij hem neer en geeft hem wat water te drinken. Daarna kijkt hij naar zijn wonden en hij verzorgt ze en doet er verband om. Daarna tilt hij de man op en legt hem op zijn ezel. Hij neemt hem mee naar een herberg en zorgt daar nog verder voor hem.

De Samaritanen werden door de Joden nog meer gehaat dan de heidenen. De verhoudingen waren in die dagen erg gespannen. De man heeft meer haast dan de priester en de leviet. Hij is een handelaar en tijd is geld. Voor de Samaritaan was het gevaar voor rovers ook nog eens veel groter, je zou dus verwachten dat hij zeker nu hij daar iemand ziet liggen er snel vandoor zou gaan.

De volgende morgen moet de Samaritaan verder reizen maar hij zegt tegen de baas van de herberg; 'zorg zo goed mogelijk voor hem, ik zal weer terugkomen en alles betalen'.

Als Jezus zijn verhaal heeft verteld vraagt hij aan de man: 'Wie van deze drie denkt u dat de naaste is geweest van de gewonde man, wie is er goed geweest voor de gewonde man? De Priester de Leviet of de Samaritaan?' Nou, dat is nogal een makkelijke vraag he . 'De laatste van de drie, die heeft goed gedaan' zegt de wetgeleerde!

Toen gaf Jezus een moeilijke opdracht: Ga heen, en doe net als hem'. Iets wat wel moeilijk was voor deze geleerde man. Hij wist wel hoe hij moest leven, maar uiteindelijk vond hij het wel moeilijk omdat hij het niet zo graag deed.

Toepassing

Wees niet alleen lief voor mensen waar je van houdt, maar zorg goed voor alle mensen. Dus ook als je ziet wanneer een kind in de problemen zit die jij niet zo leuk vindt. Denk niet: iemand anders helpt hem wel. Nee, Jezus zegt vandaag tegen jou: Wees goed voor alle mensen, ook als het je vriend niet is.

- Voor wie ben jij een naaste of zou jij een naaste kunnen zijn?

Omdat we het hebben over onze naaste, is het belangrijk dat de kinderen voorbeelden bedenken van mensen uit hun eigen omgeving: een (minder populair) klasgenootje, een (eenzame) oudere, de vrouw met de straatkrant bij de supermarkt, enz. Maar zorg voor de 'verre naaste' is net zo belangrijk.

- Is iemand ook weleens een naaste voor jón geweest, zodat jij geholpen werd?

De focus van het verhaal ligt op het geholpen worden, maar ook op het helpen. Ten diepste kunnen wij geen barmhartigheid bewijzen als wij niet eerst barmhartigheid hebben ontvangen.

De vraag is: Wil jij je laten helpen door de Heere Jezus? Wie geholpen is, gaat zelf ook helpen. Niet slaafs, maar als vanzelf. Je beseft het zelf niet eens (Mattheus 25).

Stel je voor dat jij 5 euro vindt. Wat zou jij met dat geld doen?

Maak een top drie met meest voorkomende antwoorden. Bespreek de volgende vragen:

- Heb je weleens iets aan een goed doel gegeven?
- Waarom wel/niet?
- Wanneer zou je dat wel doen?
- Waarom wel/niet?
- Wanneer zou je dat wel doen?

Gebedspunten

- De liefde van de Heere Jezus in ons hart, zodat we Zijn liefde doorgeven aan onze naaste
- Bewaring voor de neiging om onszelf op de voorgrond zetten in wat we doen en denken.
- Leren onszelf weg te cijferen, om nederig en dienstbaar te zijn aan anderen, om geduld met hen te hebben en vriendelijk voor hen te zijn (zoals de Heere Jezus Zelf dat was).
- Hart voor onze naaste, ver weg en dichtbij. Ook als het onze vriend niet is. Concreet: meelevend/medelijden met mensen, die het moeilijk hebben:
  - Uitdelen van ons bezit (geld, kleding, voedsel) aan de armen;
  - Een karweitje doen voor mensen die oud of ziek zijn;
  - Luisteren naar/een praatje maken met mensen, die verdriet kennen;
  - Aandacht hebben voor elkaar: geduld met elkaar, complimentjes geven, etc.

Verwerking

Zie de bijlage op blz. 22.

Psalmen

Ps. 72: 7 Nooddriftigen zal Hij verschonen

Ps. 113: 4 Wie is aan onze God gelijk

Ps. 133: 3 Waar liefde woont, gebiedt de HEER' den zegen

Ps. 146: 5 't Is de HEER', Die 't recht der armen

Liederen

- Neem mijn leven laat het Heer.
- Jezus zegt ons 'schijn met een heldere pracht'.
- Laat mij zijn een instrument
- Ga niet alleen door het leven

Mogelijke andere verhalen:

- Tabitha: Handelingen 9: 36-43
- Arm – rijk: Jacobus 5: 1-6

3 TAAL POST!

DOEL

- De leerlingen leren dat het goed is om post te sturen naar hun sponsorkind(eren)
- De leerlingen maken zelf een tekening of brief voor hun sponsorkind(eren), individueel of in een groepje.
- Schrijven in een andere taal: Engels of Frans

LESDUUR: 60 minuten

BENODIGHEDEN:

- Papier voor brief of kaart
- Voorbeeldzinnen: woordendaad.nl/voor-sponsors/voorbeeldzinnen/
- Verwerking: een brief voor Haïti, zie blz. 12
- Uitleg sturen post: woordendaad.nl/voor-sponsors/contact-met-mijn-sponsorkind/
- Eventueel de voorbeelden sponsorbriefpapier 'molen' en 'holland elements', zie blz. 24 en 25

Introductie

Start met een gesprekje over post. Krijgen kinderen nog weleens echte post of gaat alles digitaal? Wat vinden ze leuker? (bijvoorbeeld een appje of een echte verjaardagkaart door de bus?). Ontvangen ze weleens post uit het buitenland? Hoe zorgen ze ervoor dat ze die post toch kunnen lezen? (Google translate?) Laat het filmpje van Heleen en Anderson zien: www.youtube.com/watch?v=cNQ2EESp34w&list=PLTqHBmLWxhooTLwd8peFQWDhmaR-KXYrL&index=50

Kern:

Laat de leerlingen werken aan mooie post voor hun sponsorkind. Op blz. 12 is een voorbeeld te zien op welke wijze mooie post gemaakt en verstuurd kan worden. Spreek af of kinderen individueel of in groepjes aan de slag gaan met de post. Gebruiken ze het voorbeeld van blz. 12 of ontwerpen ze zelf briefpapier? Eventueel kunnen ook de voorbeelden van blz. 24 en 25 gebruikt worden.

Wat wordt er verwacht? Hoe lang moet de brief zijn en wordt de brief in het Engels geschreven of wordt geprobeerd een Franse brief te schrijven? Wat moet in ieder geval in de brief staan?

Afsluiting:

Kies ter afsluiting enkele brieven of kaarten uit en laat de leerlingen hun brief of kaart showen of voorlezen. Zorg dat de post in één envelop verzameld wordt en stuur dit op naar:

Woord en Daad, Postbus 560, 4200 AN Gorinchem

(zie: woordendaad.nl/voor-sponsors/contact-met-mijn-sponsorkind) voor het juist versturen van de post).

Een brief voor Haïti!

Post is heel belangrijk voor de sponsorkinderen.

Daarom maken we deze keer postpapier dat leeftijdsgenoten in Haïti zal aanspreken. Versier de rand zo mooi mogelijk. Vervolgens schrijf je in het Engels(!) een brief.

Overigens is de taal die de sponsorkinderen leren in Haïti Frans, maar jouw Engelse brief wordt vertaald!

Deze brief mag je sturen naar ons kantoor in Gorinchem. Wij zullen er dan voor zorgen dat jouw brief naar Haïti gestuurd wordt!

Dit is het adres:

Stichting Woord en Daad

Postbus 560

4200 AN Gorinchem

Tip:

vind je het moeilijk om een hele brief in het Engels te schrijven? Of wil je toch proberen om de brief zelfs in het Frans te schrijven? Dan kun je kijken bij de voorbeeldzinnen op onze website.

Die zinnen kun je vinden op :

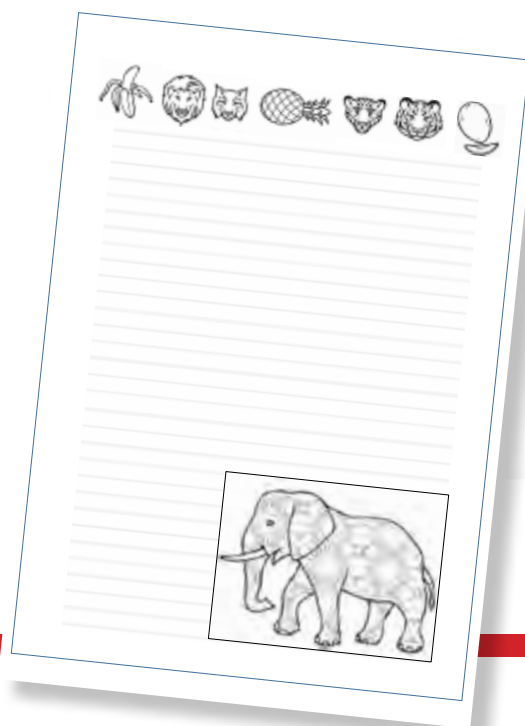
www.woordendaad.nl/voor-sponsors/voorbeeldzinnen/

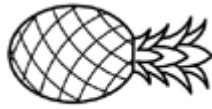

Idee:

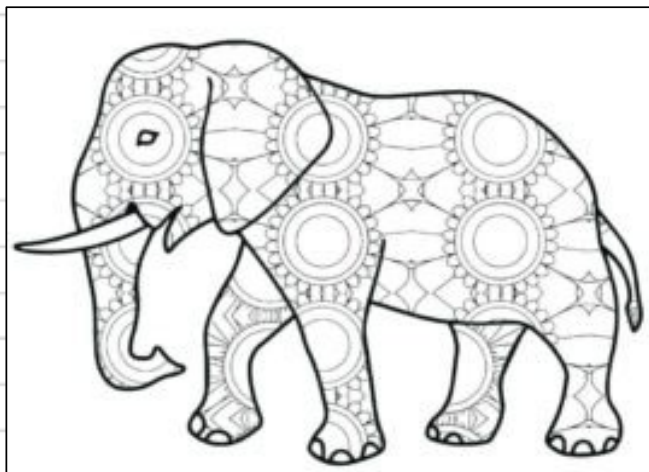
Natuurlijk kun je ook je eigen briefpapier maken. Denk er dan wel aan dat alles in een envelop moet passen!

Succes!

A series of horizontal lines for writing, consisting of 15 lines.

4 MUZIEK BONJOUR, BONJOUR

DOEL

- De leerlingen leren dat er in veel landen Frans gesproken wordt. Zo ook in veel van onze sponsorlanden: Benin, Burkina Faso, Haïti en Tsjaad. Vaak worden er ook nog andere talen en dialecten gesproken.
- De leerlingen leren een Frans kinderliedje.

LESDUUR: 30 minuten

BENODIGHEDEN:

- Filmpje van het liedje op YouTube: www.youtube.com/watch?v=atNkl6QFZ50&list=PLICNDA1HzqjtTNTrna_efrMuTAy4Fg7IS&index=7 (zoekwoorden Bonjour, bonjour, YouTube)

Introductie:

Vertel de leerlingen dat Frans de taal is die in veel landen gesproken wordt, omdat Frankrijk de kolonisator was in deze landen in het verleden (korte uitleg kolonisator).

Kern:

Laat het liedje aan de leerlingen horen via YouTube www.youtube.com/watch?v=atNkl6QFZ50&list=PLICNDA1HzqjtTNTrna_efrMuTAy4Fg7IS&index=7 (Zoekwoorden: Bonjour, bonjour) Vertel de kinderen wat de vertaling is van het liedje.

Tekst liedje:

Bonjour, bonjour
Comment ça va?
Bonjour, bonjour
Trés bien, merci
Je suis content d'être ici
Avec tous mes petits amis
Bonjour, bonjour
Comment ça va?

Vertaling liedje:

Hallo, hallo
Hoe gaat het?
Hallo, hallo
Heel goed, bedankt
Ik ben blij om hier te zijn
Met al mijn kleine vrienden
Hallo, hallo
Hoe gaat het?

Afsluiting:

Sluit eventueel af met het gebruik van een instrument ter ondersteuning van de melodie.

Tip:

Weet u dat we ook een mooi Woord en Daad-kidslied hebben? Leuk ook om de kinderen dit lied aan te leren. Zie voor de tekst en de muziek de bijlage op blz. 23.

5 HANDVAARDIGHEID CREOLSE MARKT

LESDUUR: 30 minuten

BENODIGHEDEN:

- Papier
- Verf en penselen
- Klei
- kleine kartonnen doosjes
- toiletrolletjes
- stof- en wolresten
- crêpepapier
- kurken
- restjes hout, ijsstokjes

Creoolse markt

De kinderen maken van klei allerlei vruchten, zoals kokosnoten, sinaasappels, bananen en meloenen, en vis. Als de klei droog is, wordt alles geverfd. Kleine doosjes worden beschilderd of beplakt met papier. Eventueel kan er vooraf een houtstructuur op de papieren worden afgedrukt. Dit zijn tafels en marktkramen. De poten van deze tafels zijn van kurken gemaakt. Op de tafels kun je ook kleine opgerolde lapjes stof leggen. Versier de markt eventueel met bomen en gebouwen.

Marktbezoekers

Teken poppetjes op toiletrollen en knip deze uit. De kinderen verven de poppetjes en geef ze een gezichtje. Laat alles goed opdrogen. Na het drogen worden de poppetjes aangekleed.

Vouw een vierkant lapje dubbel. Knip in het midden van de vouw een halsopening en een 'ritsoopening' van achteren. De kleding kan nu over de hoofden worden aangetrokken. Door gedeelten van de toiletrol in tact te houden, kun je manden voor fruit maken of trommels of rugzakken voor de baby. De baby kan getekend worden en daarna uitgeknipt. De babyrugzak wordt van stof gemaakt.

6 SPORT EN SPEL SPEEL MEE MET HAÏTI

1

DOMINO

Wat heb je nodig?

- zelfklevende etiketten
- bijgevoegde woordenlijst en woordenduo's

Vorbereiding:

Neem enkele bladen met lege, zelfklevende etiketten, en schrijf op elk etiket een woordenduo (bv. appel - fig). Scheur of knip de sticker in twee helften. Hang kopieën van de linkerwoordenlijst verspreid over het terrein op.

Het spel:

- Domino is in Haïti een heel populair spel. We spelen het vandaag in het groot met de spelers als dominostenen.
- Alle kinderen krijgen op hun linkerhand een Nederlands woord en op hun rechterhand een Creools woord geplakt. Het is de bedoeling dat je een hand geeft aan degenen die de vertaling van jouw woorden hebben.
- Uiteindelijk vormen alle spelers samen een lange sliert.

Let op: er zijn 45 woordenduo's. Heb je minder deelnemers, dan kun je gerust woordenduo's eruit laten, vervang dan het eerste linkse woord door het linkse woord onder het laatste duo dat je gebruikt.

WOORDENLIJST

appel	=	póm
banaan	=	fig
bakbanaan	=	banan
kokosnoot	=	kokoye
maniok	=	manyòk
bonen	=	pwa
pistachenoot	=	pistach
mango	=	mango
avocado	=	zaboka
papaja	=	papay
ananas	=	anana
peper	=	pwaw
mais	=	mayi
rijst	=	diri
bonensaus	=	sós pwa
kip	=	poul
varken	=	kochon
geit	=	kabrit
sinaasappel	=	oranj
suikerriet	=	kane a sucre
koffie	=	kafe
cacao	=	kakawo
vlees	=	vyann
fruit	=	fwi
ui	=	onjo
brood	=	pen
water	=	dlo
drinken	=	bwè
snoepje	=	siret
pindakaas	=	mamba
ei	=	ze
chocolade	=	chokola
fruitsap	=	ji fwi
eten	=	manje
melk	=	lèt
houtvuurtje	=	dife bwa
citroen	=	sitron
olie	=	lwil
zout	=	sel
tomaat	=	tomat
wortel	=	kawòt
kleine paprika	=	piman
lepel	=	kiyè
bord	=	asyèt
meloen	=	melon

WOORDENDUO'S

appel	-	fig
banaan	-	banan
bakbanaan	-	kokoye
kokosnoot	-	manyòk
maniok	-	pwa
bonen	-	pistach
pistachenoot	-	mango
mango	-	zaboka
avocado	-	papay
papaja	-	anana
ananas	-	pwaw
peper	-	mayi
mais	-	diri
rijst	-	sós pwa
bonensaus	-	poul
kip	-	kochon
varken	-	kabrit
geit	-	oranj
sinaasappel	-	kane a sucre
suikerriet	-	kafe
koffie	-	kakawo
cacao	-	vyann
vlees	-	fwi
fruit	-	onjo
ui	-	pen
brood	-	dlo
water	-	bwè
drinken	-	siret
snoepje	-	mamba
pindakaas	-	ze
ei	-	chokola
chocolade	-	ji fwi
fruitsap	-	manje
eten	-	lèt
melk	-	dife bwa
houtvuurtje	-	sitron
citroen	-	lwil
olie	-	sel
zout	-	tomat
tomaat	-	kawòt
wortel	-	piman
kleine paprika	-	kiyè
lepel	-	asyèt
bord	-	melon
meloen	-	póm

2

TET KOLE

Wat heb je nodig?

materiaal zoals hoepel, fietsband, krant, vuilniszak, etc.
hulpmiddelen zoals sjaal, touw, etc.

Vorbereiding:

Maak groepen van vier.

Elk groepje heeft een hoepel, fietsband, oid. en eventueel een hulpmiddel.

Het spel:

- Tet kole (spreek uit als 'tet koolee') is Creools, de taal van de Haitianen. Het betekent 'hoofden aan elkaar geplakt'.
- De opdracht is om met z'n vieren samen in de hoepel, op het krantenpapier (zonder de grond te raken) of in de fietsband te staan.
- Als dat gelukt is, neem je bij de helft van de groepjes het hulpmiddel weg.
- Die hulpmiddelen verspreiden zich over de andere groepjes en de opdracht wordt opnieuw uitgevoerd, maar deze keer met dubbel zoveel kinderen.
- Hierna haal je weer een aantal hulpmiddelen weg.
- Maak er een leuke wedstrijd van, met als doel zo weinig mogelijk hulpmiddelen over te houden.

3

TISE SOTI SEVYET

Wat heb je nodig?

- per team 1 handdoek (zoveel mogelijk identiek, zodat ze die evenveel water opnemen)
- per team 2 emmers en 1 fles

Vorbereiding:

Vul alle emmers met water. Bedenk of er gevoetbald, gestuiterd of een combinatie gebruikt mag worden. Deel de groep op in teams.

Het spel:

Tise soti sevyet is Creools voor handdoekwringen en spreek je uit als:
Tiese Sootie Sefjet.

- De spelers staan op 2 m afstand van elkaar op een lange rij.
- Speler 1 dompelt de handdoek onder en gooit hem naar de volgende speler.
- De handdoek gaat zo de hele rij af, tot bij de laatste speler, die hem uitwringt boven de fles.
- Deze speler rent dan naar het begin van de rij, dompelt de handdoek onder en geeft m door.
- De ploeg die eerst de fles doet overlopen, wint.

4

BOUTÈY FOUTBÒL

Wat heb je nodig?

- Voor elke speler een lege frisdrankfles
- Voetbal of tennisbal
- Krijt of lint om cirkel te tekenen of tweetallen tegenover elkaar te plaatsen
-

Voorbereiding:

Vul alle flessen met water. Bedenk of er gevoetbald, gestuiterd of een combinatie gebruikt mag worden.

Het spel:

Boutèy foutbòl is Creools voor flessenvoetbal en spreek je uit als: *boetai foetbohl*.

- De kinderen kunnen in een cirkel staan of met tweetallen tegenover elkaar.
- Elk kind gaat voor 1 met water gevulde plastic frisdrankfles staan.
- Met een bal moeten ze elkaars fles om zien te krijgen en natuurlijk moeten ze voorkomen dat hun eigen fles omgaat.
- Wanneer de fles leeg of omgevallen is (maak hier duidelijke afspraken over), ben je af.

EXTRA LESIDEEËN

1

Kidsmomentje Haïti

Nog meer horen en zien van Haïti? Kijk met de leerlingen naar het kidskwartiertje waarin we van alles laten zien en horen over het land.

www.youtube.com/watch?v=06fmWqyB8JE of

www.woordendaad.nl/voor-scholen/kidsmomentje/

2

Recept Haïti

Patacones

Ervaar de smaak van Haïti! In Haïti eten ze bij bijna elke maaltijd gebakken banaan, patacones genoemd. Het recept is heel simpel: je hebt alleen bakbananen, olie en zout nodig. Eet smakelijk!

Dit heb je nodig

- 1 groene bakbanaan (ca. 5 patacones per bakbanaan)
- zout
- olie om in te bakken/frituren

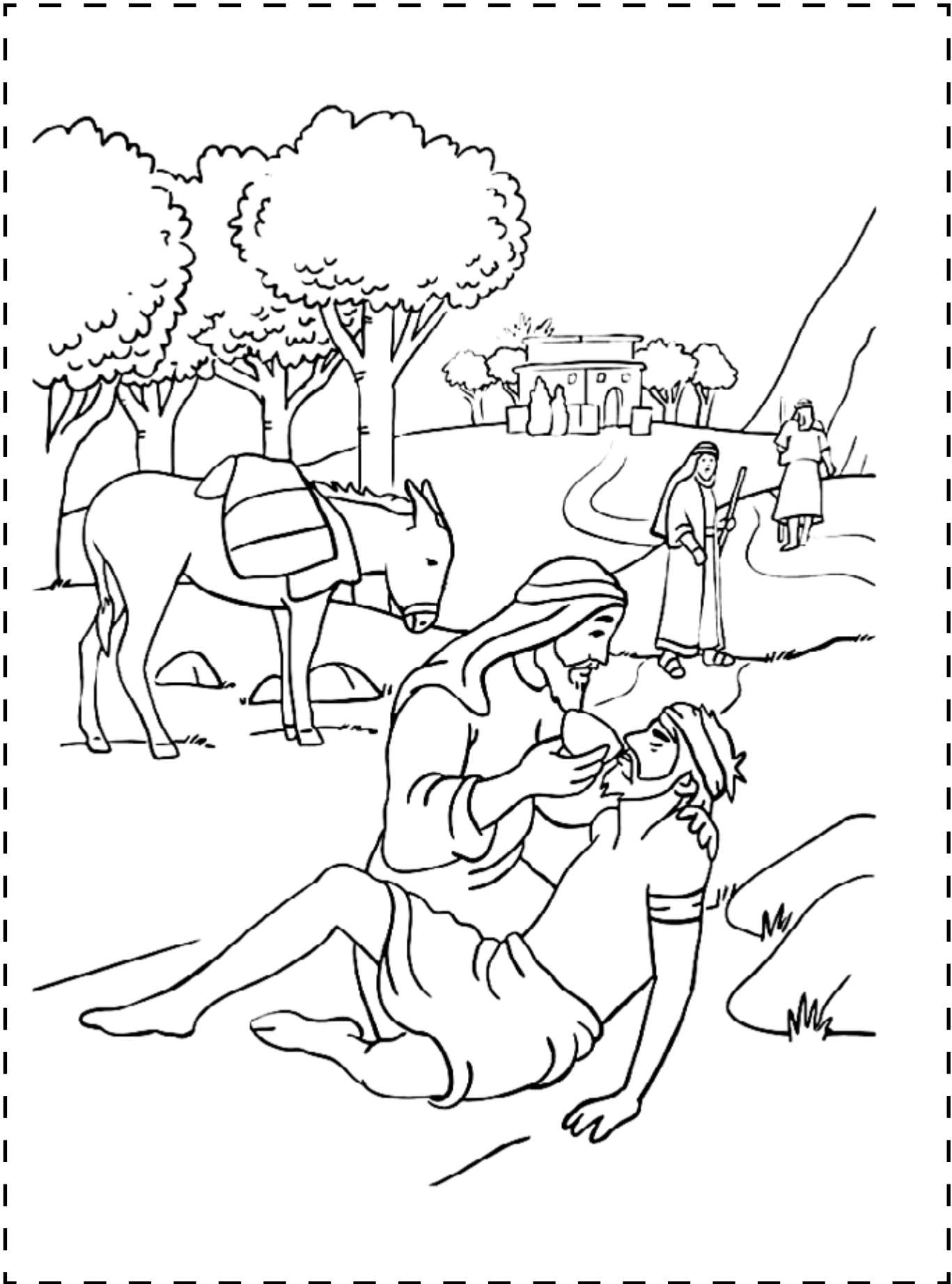
Zo maak je het

- Schil de bananen: snij hiervoor de schil overlans in zonder het vruchtvlees te raken, en pel de schil zo af.
- Snij iedere banaan in dikke stukken, van ongeveer 4cm dik.
- Verhit in een steelpan of frituurpan de olie, ca 180°C. Zorg dat de bananen volledig onder de olie komen.
- Bak de stukken banaan totdat ze rondom mooi geel worden, laat ze niet bruin bakken, Als ze mooi geel zijn en je er met een vork in kunt prikken dan zijn ze klaar (ca. 2-3 minuten). Laat ze uitlekken op keukenpapier en iets afkoelen.
- Druk de stukken banaan nu voorzichtig plat met de onderkant van een glas. Maak er mooie ronde schijven van.
- Bak de patacones nu nog een keer in de olie (180°C) totdat ze licht beginnen te kleuren. Ze horen krokant aan de buitenkant te zijn en nog zacht van binnen. hoe bruiner, hoe harder.
- Laat weer uitlekken op keukenpapier en bestrooi daarna met zout.
- Serveer ze zo of met geraspte kaas.

Dit recept is van www.patesserie.com

BIJLAGEN

KLEURPLAAT BARMHARTIGE SAMARITAAN	22
LIED DELEN, DELEN, DELEN	23
BRIEFPAPIER	24
KLEURPLAAT HAÏTI	26
POWERPOINT OVERZICHT	27

Delen, delen, delen!

Kidslied 'Woord & Daad'

Tekst & Muziek: Marieke Booy, Martine van den Hazel en Willemijn de Weerd

C F C

De - len, de - len, de - len, de - len maakt je rijk.

C G G7 F C

Ge-ven, ge-ven, ge-ven, ge - ven dat is fijn. Wij zijn de kids van

F C F G C

Woord en Daad en wil - len er voor een an - der zijn en

F G7 C C

wil - len er voor een an - der zijn! *Fine*

1. Ik ken een land hier
2. Ik ga nu heel snel
3. Ik bid tot U, o

G F C

ver van - daan, waar kind - ren niet naar school toe gaan. Ze
aan de slag en doe veel klus - jes met een lach. Voor
God en Heere, wilt U ons hel - pen keer op keer? om te

F C Dm C

heb - ben wei - nig e - ten en le - ven soms op straat.
pa - pa au - to was - sen, met oma bak ik taart en
de - len en te ge - ven, aan de men - sen daar, wij

F G

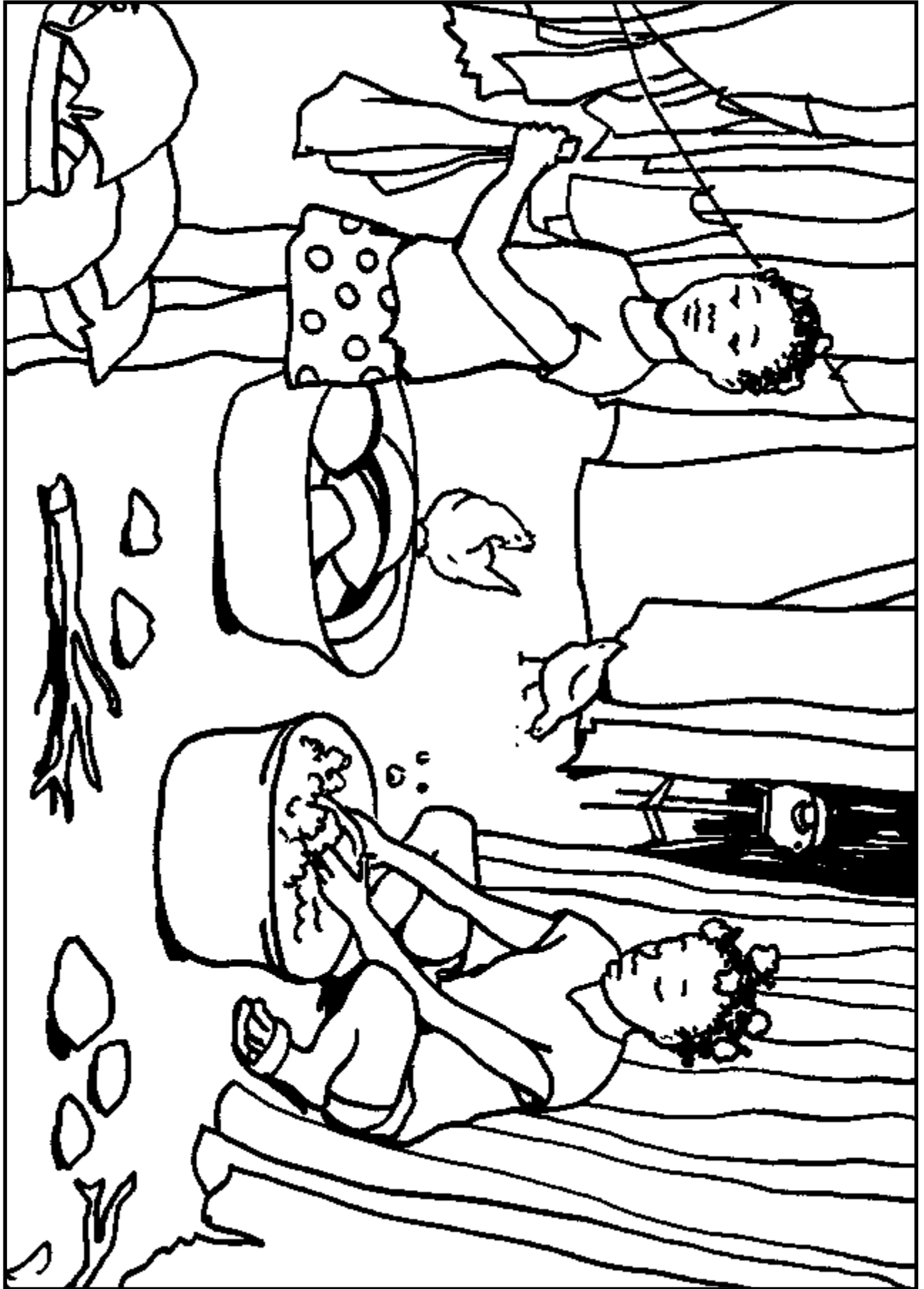
Wij kun - nen ze hel - pen, zo - dat het be - ter gaat...
het ver - dien - de ge - ld; dat gaat naar Woord & Daad!
vra - gen om Uw ze - gen en bid - den voor el - kaar.

Holland

Dia 1

Dia 2

Haïti is een eiland in de Caribische zee. De andere kant van het eiland is de Dominicaanse Republiek. Hoewel de landen samen op 1 eiland zitten, is er een heel groot verschil tussen beide landen. De hoofdstad van Haïti is Port-au-Prince.

Dia 3

De hoofdstad Port Au Prince is een hele grote stad, er wonen wel 2,6 miljoen mensen. Er zijn goede wijken, waar je best fijn kunt wonen. Maar er zijn ook hele gevaarlijke wijken waar je niet buiten op straat kunt spelen omdat er bendes actief zijn.

Dia 4

Dit is de vlag van Haïti. Eventuele uitleg: de vlag staat voor vrijheid, onafhankelijk, eenheid en hoop. De tekst op de vlag betekent: Eenheid maakt macht.

Hier is het nationale volkslied van Haïti te beluisteren. Het lied gaat over trots zijn op Haïti vanwege het verleden en je best te doen om van Haïti een mooi land te maken.

Dia 5

WEETJES

- ✓ 11,4 miljoen inwoners
- ✓ Iets kleiner dan Nederland
- ✓ Haïtianen spreken Frans of Creools
- ✓ 84% van de inwoners is christelijk
- ✓ Bijna 40% van de mensen kan niet lezen of schrijven
- ✓ Armste land van het westelijke halfrond

Dia 6

LANDSCHAP

Het landschap in Haïti is heel verschillend. Er zijn veel heuvels en bergen. Er zijn ook gebieden waar juist heel veel bomen gekapt zijn, omdat mensen houtskool nodig hebben om op te koken. Hierdoor is het landschap kaal en droog geworden.

Dia 7

OOK MOOIE STRANDEN!

Haïti heeft ook prachtige stranden met mooie palmbomen.

Dia 8

STRAATBEELD

In de hoofdstad is dit ook vaak het straatbeeld. Bendes komen in opstand tegen de politie, ze plunderen winkels en steken auto's en huizen in brand. Willen jullie bidden voor vrede in Haïti?

Dia 9

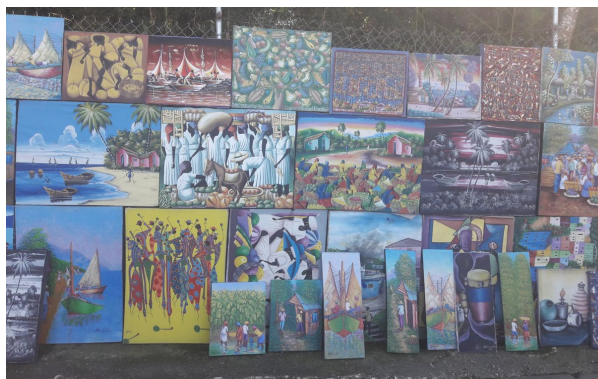
STRAATBEELD

Veel fietsen, steeds meer brommers en auto's en files in de hoofdstad.

Dia 10

STRAATBEELD

Langs de weg zie je vaak mannen of vrouwen die schilderijen verkopen.

Dia 11

MARKT

Langs de kant van de weg wordt veel groente en fruit verkocht. In grotere steden en plaatsen is er vaak wel een ruimte waar de markt op één of meerdere dagen plaats vindt.

Dia 12

OPENBAAR VERVOER

Er zijn maar weinig mensen die een auto hebben. Daarom reizen veel mensen met de taptap. Weet je waarom dit busje zo heet? Als je eruit wilt, dan klopt je gewoon hard op de zijkant. Dat klinkt als tap tap. Bijzonder: op veel busjes staan dingen over God. Op dit busje staat in het Nederlands: het doel van de levende God, en: God vooraan.

Dia 13

MET DE EZEL

Op het platteland reizen mensen ook met een ezel.

Dia 14

ETEN

Wat in Haïti veel gegeten wordt: vis (is niet zo duur omdat er veel gevist wordt in de zee rond Haïti), gebakken banaan en rijst.

Dia 15

NAAR SCHOOL!

Even binnenkijken bij een kleuterklas. Zie je dat alle kinderen dezelfde kleren aan hebben? Dat heet een schooluniform. Zonder uniform mag je in Haïti niet naar school.

Dia 16

Als er bezoek binnenkomt, gaan we allemaal staan.

Dia 17

Even binnenkijken bij kinderen van de bovenbouw. Ssst, iedereen is heel hard aan het werk!

Dia 18

Bidden voor het eten. Kinderen die via Woord en Daad naar school gaan, krijgen op school altijd een warme maaltijd. Soms is dat wel de enige maaltijd die ze op een dag krijgen!

Dia 19

PAUZE

Gezellig samen een spelletje doen op het schoolplein. Er zijn geen speeltoestellen of een zandbak. En toch kunnen ze fijn spelen met elkaar.

Dia 20

VOETBALLEN!

Gelukkig is er wel een voetbal!

Dia 21

PAALTJES VOETBAL

En dan... is het pauze! Heerlijk even spelen.

Dia 22

WAT ONTVANGEN SPONSORKINDEREN?

- Christelijk onderwijs
- Een gezonde maaltijd
- Medische zorg
- Kleding (schooluniform)

Dia 23

BID JE MEE VOOR HAÏTI?

The image shows the flag of Haiti, which is divided into three horizontal stripes: blue at the top, red at the bottom, and a white stripe in the middle containing the national coat of arms. A heart-shaped cutout is placed over the flag, showing two hands clasped together in a prayerful gesture.

Woord en Daad

Dia 24

MÈSI!

A photograph of five young boys of African descent, smiling and hugging each other. They are dressed in casual clothing, including white shirts and a white cap. The background is a plain, light-colored wall.

Mesi: dat betekent Bedankt in het Creools!